

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2026. № 3.
ISSN 2307-2105

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.3.87>

УДК 657

Р. Р. Дутчак,

к. е. н., директор навчально-наукового юридичного інституту,

Державний університет економіки і технологій

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4837-068X>

ОПТИМІЗАЦІЯ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ДОКУМЕНТООБІГУ ПІДПРИЄМСТВ НА ПРИФРОНТОВИХ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ

R. Dutchak,

PhD in Economics, Director of the Educational and Scientific Legal Institute,

State University of Economics and Technology

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4837-068X>

OPTIMIZATION OF THE ACCOUNTING DOCUMENTATION SYSTEM OF ENTERPRISES IN THE FRONTLINE TERRITORIES OF UKRAINE

У статті розкрито вразливість традиційної системи бухгалтерського документообігу підприємств на прифронтових територіях України перед загрозою фізичного знищення документів внаслідок бойових дій. Проведено аналіз законодавства України про організацію бухгалтерського

документообігу підприємств на прифронтових територіях. За результатами дослідження систематизовано ключові ризики від втрати документації: фінансові санкції, втрата майнових прав, правові спори, недійсність операцій, соціальні ризики, управлінська відповідальність. Запропоновано комплексний підхід до цифровізації бухгалтерського документообігу, що включає: впровадження системи електронного документообігу з використанням кваліфікованого електронного підпису, міграцію баз даних на хмарні сервіси, оцифрування паперових архівів та внесення відповідних змін до облікової політики. Доведено, що перехід на цифрову модель дозволяє уникнути втрати даних, забезпечити безперервність подання звітності та мінімізувати юридичні ризики для керівництва у кризових ситуаціях.

The article reveals the vulnerability of the traditional system of accounting document flow of enterprises in front-line territories to the threat of physical destruction of documents as a result of hostilities. An analysis of the legislation of Ukraine on the organization of accounting document flow of enterprises in front-line territories is conducted. According to the results of the study, the key risks of loss of documentation are systematized:

financial sanctions - the imposition of penalties for the absence of primary documents during tax audits and the loss of the right to a tax credit; loss of property rights - the inability to confirm ownership of assets, which complicates the procedure for receiving compensation for destroyed property;

legal disputes - a weak position in litigation with counterparties and the inability to prove the reality of business transactions;

invalidity of transactions - in the event of the loss of primary documents, the enterprise cannot prove the physical movement of goods or the fact of the provision of services;

social risks - the inability to confirm the length of service and earnings of employees, which leads to a violation of their constitutional rights to social protection;

management liability - the threat of administrative and criminal liability for management and chief accountants for improper accounting.

It is substantiated that the only effective way to eliminate these threats is digitalization. A comprehensive approach to the digitalization of accounting document flow is proposed, which includes: implementation of an electronic document flow system using a qualified electronic signature, database migration to cloud services, digitization of paper archives and making appropriate changes to accounting policies. It is proven that the transition to a digital model allows you to avoid data loss, ensure the continuity of reporting and minimize legal risks for management in crisis situations.

Prospects for further scientific research in the direction of developing legal mechanisms for confirming war damage based on digital evidence are formulated.

Ключові слова: облік, документообіг, хмарне сховище, електронний документообіг, облікова політика, архів, прифронтові території.

Keywords: accounting, document management, cloud storage, electronic document management, accounting policy, archive, front-line territories.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В умовах повномасштабної збройної агресії російської федерації проти незалежної України, значна частина підприємств на прифронтових територіях зіткнулись з критичними викликами воєнного стану. Особливо вразливою є традиційна система бухгалтерського документообігу підприємства, яка базується на паперових носіях інформації та використанні первинних документів як головного джерела даних. Бухгалтерський документообігу на прифронтових територіях стикається з високим ризиком фізичного знищення або втрати первинної

документації через бойові дії. Повне або часткове знищення бухгалтерських документів може створити для підприємства юридичні та фінансові проблеми у відносинах з державними контролюючими органами, контрагентами та персоналом.

Наукова та практична значущість окресленої проблеми полягає у необхідності перебудови порядку створення, обробки та зберігання документів з метою підвищення їхньої безпеки, швидкості передачі та юридичної достовірності в умовах підвищених ризиків.

Розробка рекомендацій щодо адаптації системи бухгалтерського документообігу підприємств до викликів прифронтових територій України дозволить забезпечити безперервність бухгалтерського обліку та мінімізувати ризики втрати даних у кризових ситуаціях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В сучасній науковій літературі питання бухгалтерського документообігу підприємств на прифронтових територіях України знайшло своє відображення у дослідженнях широкого кола авторів. Проведений аналіз останніх публікацій з даного питання дозволяє виділити головні результати таких досліджень. Андренко О. у своєму дослідженні [1] обґрунтовує, що інтеграція штучного інтелекту, блокчейну, хмарних сервісів та криптографії є вирішальним фактором підвищення безпеки й ефективності сучасних систем електронного документообігу. Ващенко С. зосереджує увагу свого дослідження [2] на певних проблемах впровадження систем електронного документообігу в Україні, а саме: брак фахівців, що володіють необхідними знаннями, навичками та вміннями; відсутність інформації про системи, які необхідно впровадити; відсутність досвіду впровадження таких систем. Ганяйло О. у своєму дослідженні [3] вказує на послідовний та логічний процес зростання ролі електронного документообігу у діяльності суб'єктів господарювання. Капітаненко Н. встановлено, що правове забезпечення електронного документообігу потребує подальшої розбудови, оновлення, збалансованості, гармонізації з міжнародно-правовими нормами та стандартами [4]. Прігунов

О. наголошує, що ділові процедури в умовах воєнного стану перестають працювати ефективно, що вимагає перегляду і внесення змін у структурні елементи інформаційного забезпечення наявних на підприємствах інформаційних систем [5]. Рябикіною К. проаналізовано сучасний стан документообігу на підприємствах різного типу, виявлено характерні проблеми та бар'єри впровадження систем електронного документообігу, а також окреслено перспективи використання хмарних технологій у цій сфері [6]. Дослідження інших авторів [7; 8; 9; 10; 11; 12; 13] проведені в розрізі наступних питань: вплив воєнного стану на облік діяльності бізнес-суб'єктів; вплив військових дій на обліково-аналітичне забезпечення управління підприємствами в Україні; бухгалтерський облік та фінансова звітність в умовах воєнного стану; нормативно-правові аспекти електронного документообігу в системі державного управління; перспективи та виклики використання штучного інтелекту в документообігу. Відповідно до наведених напрямів досліджень порушеної теми, невирішеною частиною загальної проблеми залишається відсутність оптимальної системи бухгалтерського документообігу підприємства, яка захищена від ризику знищення бухгалтерських документів та адаптована до викликів прифронтової території України.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження проблем бухгалтерського документообігу підприємств на прифронтових територіях України, теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо оптимізації системи бухгалтерського документообігу в умовах воєнного стану.

Основними завданнями наукового дослідження є:

визначити вплив збройної агресії російської федерації на бухгалтерський документообіг підприємств прифронтових територій України;

оцінити ризики для бухгалтерського документообігу підприємств прифронтових територій від бойових дій агресора;

провести аналіз нормативно-правового регулювання бухгалтерського документообігу підприємств в умовах воєнного стану;

розробити прикладні рекомендації з цифрової трансформації системи бухгалтерського документообігу в умовах воєнного стану;

сформулювати пропозиції щодо вдосконалення облікової політики підприємств з урахуванням специфіки цифровізації системи бухгалтерського документообігу.

Виклад основного матеріалу дослідження. З початку повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну, значна частина її територій, яка розташована в безпосередній близькості до лінії бойового зіткнення або кордону з країною-агресором, перетворилась в прифронтову зону. Перебування цивільних осіб на зазначеній території становить для них критичний ризик. Основними видами загрози для цивільних осіб на вказані території є: артилерійські та мінометні обстріли, дрони-камікадзе, мінна небезпека, проблеми з логістикою, обмежений доступ до медицини, води, газу, електрики, зв'язку та інше.

Прифронтові території, в залежності від рівня безпекової ситуації, поділяються на декілька категорій: тимчасово окуповані території; зони активних бойових дій із функціонуванням державних електронних ресурсів; зони активних бойових дій; зони можливих бойових дій [14]. Відповідно, найбільш безпечною для ведення господарської діяльності підприємств залишається остання.

Території можливих бойових дій – це регіони, де зберігається загроза бойових зіткнень, що межують із зонами активних боїв, тимчасово окупованими територіями або мають спільний кордон із країною-агресором. Головним критерієм є відстань до 30 км від території активних бойових дій; державного кордону з російською федерацією; внутрішніх морських вод [15]. До цієї зони належать Сумська, Чернігівська, Київська, Харківська, Дніпропетровська, Запорізька, Херсонська, Миколаївська, Одеська області [14].

Станом на 04.12.2025 р., на території можливих бойових дій загальна кількість діючих підприємств, без урахування банків, бюджетних установ, підприємств на тимчасово окупованих територіях, становила 116033, в тому числі Дніпропетровська область - 27728, Одеська область - 20457, Харківська область - 18783, Київська область - 18009, Запорізька область - 9568, Миколаївська область - 8560, Сумська область – 5324, Чернігівська область – 4971 та Херсонська область - 2633 [16].

Загроза можливих бойових дій негативно впливає на ділову активність підприємств даного регіону, що зумовлено проблемами з дефіцитом кваліфікованих кадрів через міграцію та мобілізацію; частковою релокацією бізнесу в інші області України; логістичними бар'єрами; розривом бізнес зав'язків; зменшенням доходності бізнесу; відтоком інвестицій; обмеженим горизонтом планування; повітряними тривогами; перебоями з електропостачанням, інтернетом та мобільним зв'язком.

Незважаючи на погіршення умов ведення господарської діяльності підприємств на прифронтовій території, діюче законодавство зобов'язує керівництво забезпечити ведення бухгалтерського обліку.

Відповідно до ст. 3 і ст. 8 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку, який ведеться підприємством. Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, але не менше трьох років, несе уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво підприємством, або власник відповідно до законодавства та установчих документів [17].

Згідно із п. 6.2 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку від 24.05.1995р. № 88, первинні документи та реєстри бухгалтерського обліку, що пройшли обробку, бухгалтерська та інша звітність до передачі їх до архіву підприємства, установи повинні

зберігатися в бухгалтерській службі у спеціальних приміщеннях або зачинених шафах під відповідальністю осіб, уповноважених головним бухгалтером [18].

Підпунктом 44.1 ст. 44 Податкового кодексу України встановлено, що для цілей оподаткування платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, інформації, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством. Платникам податків забороняється формування показників податкової звітності, митних декларацій на підставі даних, не підтверджених документами [19].

Специфіка території можливих бойових дій полягає в тому, що безпекова ситуація може швидко погіршитись і статус території з «можливих» перейде на «активні» бойові дії або «тимчасову окупацію». В наведених обставинах перед кожним підприємством на території можливих бойових дій стоїть ризик фізичного знищення або втрати системи бухгалтерського документообігу. Як наслідок, при втраті обов'язкових бухгалтерських документів, у підприємства можуть виникнути наступні проблеми:

- 1) втрачає можливість підтвердити фізичну наявність та законне право власності на активи;
- 2) втрата права на витрати, що веде до штучного збільшення прибутку, з наступним донарахуванням податку та штрафу;
- 3) анулювання податкового кредиту з податку на додану вартість, з донарахуванням податку та штрафу;
- 4) визнання господарської операції фіктивною, через відсутність документальних доказів її здійснення;

5) спори з контрагентами з приводу переходу права власності на активи, повноти виконання своїх зобов'язань, стану дебіторської чи кредиторської заборгованості;

6) неможливість якісно провести інвентаризацію залишків активів, що може спричинити появі необґрунтованих недостач або надлишків;

7) неможливість реалізації активів чи їх здачі в оренду без оригіналів документів про право власності;

8) через відсутні документальних доказів, про знищенні активи країною-агресором, неможливо довести суму збитків для подання позовів до міжнародних судів;

9) неможливість розрахунку для виплат працівникам: заробітної плати, відпускних, лікарняних, відряджень та інше;

10) втрата документів кадрового обліку (трудові книжки, накази, відомості нарахування зарплати) та даних для подання звітності про страховий стаж працівників;

11) можливе блокування рахунків підприємства в банку через неспроможність довести походження коштів перед фінмоніторингом;

12) неспроможність підготувати достовірні дані для заповнення показників фінансової та податкової звітності;

13) втрата архіву підприємства, що унеможлиблює захисту інтересів підприємства перед запитамі за минулі роки від контролюючих органів, контрагентів, колишніх працівників та інше;

14) неготовність до проходження податкових чи аудиторських перевірок за попередні звітні періоди;

15) адміністративна та кримінальна відповідальність вищого керівництва підприємства за недбалу організацію бухгалтерського обліку та зберігання бухгалтерських документів.

Окрім наведених вище проблем підприємства, керівництво зобов'язане вчасно повідомити контролюючі органи про втрату бухгалтерських документів та відновити втрачені документи. Таке зобов'язання передбачено

п. 44.5 ст. 44 Податкового кодексу України, - у разі втрати, пошкодження або дострокового знищення документів платник податків зобов'язаний у п'ятиденний строк з дня такої події письмово повідомити контролюючий орган за місцем обліку. Платник податків зобов'язаний відновити втрачені документи протягом 90 календарних днів з дня, що настає за днем надходження повідомлення до контролюючого органу [19]. Якщо не виконати дану податкову норму, то документи вважаються відсутніми на момент складання звітності.

Пунктом 69.28 підрозд. 10 розд. XX Податкового кодексу України передбачено, що до платників податків, які провадили діяльність на територіях активних бойових дій або на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України і не можуть пред'явити первинні документи, на підставі яких здійснюється облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування або податкових зобов'язань, як виняток із положень статті 44 цього Кодексу застосовуються спеціальні правила для підтвердження даних, визначених у податковій звітності. У разі втрати або неможливості вивезення первинних документів платник податків подає до контролюючого органу в довільній формі повідомлення про неможливість вивезення первинних документів. Платники податків, які подали повідомлення про втрату первинних документів відповідно до цього підпункту, не підлягають перевірці контролюючим органом щодо зазначених у повідомленні податкових (звітних) періодів, у тому числі після завершення дії воєнного стану [19; 20]. Тобто, втрачені бухгалтерські документи вважаються підтвердженими на основі поданої звітності і відновлювати їх не потрібно.

Забезпечення бухгалтерського обліку підприємства, яке здійснює свою діяльність на території можливих бойових дій, вказує на високу відповідальність вищого управління за підготовку до найгіршого сценарію. Коли ситуація переходить у фазу активних бойових дій або окупації, будь-які дії з бухгалтерськими документами (вивезення, оцифрування, передача)

стають смертельно небезпечними або фізично неможливими. Тому, при такому розвитку подій рекомендовано оптимізувати систему бухгалтерського документообігу підприємства.

Для оптимізації системи бухгалтерського документообігу підприємства на території можливих бойових дій рекомендовано завчасно впровадити комплекс наступних рішень:

1) впровадження електронного документообігу. Розгортання електронного документообігу на підприємстві передбачає перехід від паперового до електронного формату роботи з всіма типами бухгалтерських документів. Юридична сила електронного документа забезпечується накладанням кваліфікованого електронного підпису уповноваженого працівника. Електронний документообігу забезпечує створення, обробку, підписання електронними підписами, передачу, отримання, зберігання та знищення за допомогою спеціальних програмних рішень та захищених каналів зв'язку. Налаштування електронного документообігу повинно враховувати специфіку обміну документів всередині підприємства між працівниками та зовнішнього обміну документів з його контрагентами. Використання електронного документообігу на підприємстві дозволить зберегти всі важливі документи у хмарних сховищах, збільшити швидкість і масштаб документообігу, забезпечити віддалений доступ до усіх документів в будь-який час доби (24/7). Підприємствам рекомендовано використовувати наступні системи електронного документообігу для бізнесу: «М.Е.Дос», «SharePoint», «АСКОД», «FossDoc», «e-Docs», «Megapolis.DocNet» та інші.

2) запровадження хмарних сховищ. Постійна загроза фізичного знищення інфраструктури підприємства, в першу чергу локальних серверів, та низька їх мобільність в умовах активних бойових дій обумовила необхідність використання хмарних сховищ для резервного копіювання та безпеки даних. Пропонується повна релокація баз даних всіх інформаційних систем підприємства на хмарні платформи. Впровадження хмарного сховища дозволяє безперервний, віддалений і гнучкий доступ працівників до програм

та баз даних. Провайдер хмарного сховища надає свою інфраструктуру та забезпечує технічну підтримку своїми ІТ-фахівцями. Підприємствам рекомендовано використовувати міжнародні хмарні сховища «Google Drive», «Microsoft OneDrive», «Dropbox» та інші. Перехід на хмарну інфраструктуру гарантує збереження баз даних незалежно від фізичного стану офісу.

3) цифровізація бухгалтерських архівів підприємств. Цифровізація архівних фондів передбачає комплексний процес, який включає оцифрування, каталогізацію, систематизацію та доступу до документів. Зважаючи на значний обсяг архівних документів доцільно визначити пріоритетні групи документів для їх оцифрування. Наприклад: статутні, правовстановлюючі, ліцензії, дозволи, договори, кадрові, первинні документи (за останні 3 роки) та інше. Систематизацію оцифрованих документів доцільно проводити за допомогою метаданих та створення електронного каталогу для швидкого пошуку, перегляду та обміну інформацією. Зберігати цифровий архів підприємства рекомендовано в хмарних сховищах, що дозволить захистити дані від втрати та забезпечить віддалений доступ працівників через захищені канали зв'язку до електронних копій. Паперовий бухгалтерський архів після оцифрування рекомендовано перевезти в безпечне місце постійного зберігання за межами території можливих бойових дій.

4) зміни до облікової політики. У зв'язку із загрозою бойових дій, з метою забезпечення безперервності діяльності, збереження первинних документів та захисту активів у розділі про організацію бухгалтерського обліку доцільно виокремити підрозділ «Документообіг в умовах воєнного стану», в якому лаконічно прописати порядок щодо:

- використання хмарних технологій для зберігання бази даних;
- право бухгалтера працювати дистанційно поза межами офісу з використанням захищених каналів зв'язку;
- платформи електронного документообігу;
- використання кваліфікованого електронного підпису;

визнання скан-копії документа тимчасовою підставою для записів у бухгалтерському обліку;

самостійного складання бухгалтерських довідок або внутрішніх актів для бухгалтерських записів у випадку, коли контрагент не може своєчасно надати первинний документ через бойові дії чи окупацію;

дистанційної інвентаризації, шляхом фото-відеофіксації з використання безпілотних літальних апаратів, як засобу підтвердження наявності активів у небезпечних зонах;

дії відповідальних осіб при втраті або знищенні бухгалтерських документів: складання акту про неможливість вивезення або втрату документів, надсилання листа-повідомлення про неможливість вивезення первинних документів в податкову службу та інше;

оцифрування паперового бухгалтерського архіву;

місця постійного зберігання паперового бухгалтерського архіву.

5) підвищення цифрової грамотності бухгалтерів. Пріоритетними напрямками навчання для персоналу повинна стати робота з: інформаційною системою обліку, хмарними середовищами, сервісами електронного документообігу, кваліфікованим електронним підписом, скануванням документів, технічними засобами для комунікації, кібергігієною та інше. Комплекс знань, умінь та навичок сучасного бухгалтера повинен періодично оновлюватись за допомогою проходження спеціалізованих курсів, тренінгів та самоосвіти.

Головною особливістю наведених рекомендація стала цифрова трансформація системи бухгалтерського документообігу. Обставини воєнного стану створюють ризик безперервності цифрової системи бухгалтерського документообігу підприємства. Цей ризик демонструє ймовірність того, що бухгалтерська служба не зможе продовжувати важливі процеси своєї діяльності у найближчому майбутньому та буде припинена. Причинами такого припинення можуть бути: перебої з електропостачанням, відсутність Інтернету, звільненням працівників, втратою апаратно-

програмних засобів, баз даних, тривалий переїзд на нові локації та інше. Відповідно, підприємству додатково рекомендовано розробити план екстреного відновлення безперебійної роботи цифрової системи бухгалтерського документообігу в кризовій ситуації та створити належний резерв ресурсів (портативні джерела живлення, електрогенератори, термінал Starlink, ноутбуки) та можливостей (кадровий резерв на випадок звільнення ключових працівників, меморандум з консалтинговими компаніями про аутсорсинг певних завдань або бізнес-процесів, договори оренди офісних приміщень та інше).

Реалізація запропонованих рекомендацій дозволить трансформувати вразливу паперову систему в гнучку цифрову модель, що гарантує збереження інформаційного капіталу підприємства. Це забезпечить юридичну захищеність керівництва та безперервність облікових процесів незалежно від фізичних ризиків прифронтової зони, створюючи надійний фундамент для відновлення бізнесу в поствоєнний період.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Традиційна система бухгалтерського документообігу підприємства, яка базується на паперових носіях інформації, на прифронтові території демонструє вразливість від можливих бойових дій агресора та ризику знищення даних. Відповідно, перед управлінням підприємства виникає актуальна потреба впровадження альтернативних рішень, що гарантують безпеку інформації та безперервність бухгалтерського обліку.

З метою оптимізації система бухгалтерського документообігу підприємств на прифронтових територіях, розроблено наступні рекомендації:

впровадження електронного документообігу, який передбачає перехід від паперового до електронного формату бухгалтерських документів та використання кваліфікованого електронного підпису;

запровадження хмарних сховищ шляхом повного перенесення баз даних всіх інформаційних систем підприємства на хмарні платформи;

цифровізація бухгалтерських архівів підприємств, яка включає оцифрування, каталогізацію, систематизацію та доступу до документів;

внесення змін до облікової політики підприємства, у частині документообігу в умовах воєнного стану, щодо: хмарних технологій, дистанційної роботи бухгалтера, платформи електронного документообігу, кваліфікованого електронного підпису, визнання скан-копії документа, самостійного складання бухгалтерських документів, дистанційної інвентаризації, дії відповідальних осіб, оцифрування паперового бухгалтерського архіву та інше;

підвищення цифрової грамотності бухгалтерів;

створення плану дій та резерву ресурсів для екстреного відновлення безперебійної роботи цифрової системи бухгалтерського документообігу в кризовій ситуації.

Оптимізація системи бухгалтерського документообігу на базі цифрових рішень дозволить уникнути втрати облікових даних, забезпечити безперервність звітності та мінімізувати ризики притягнення керівника до відповідальності за збереження первинної документації в умовах війни.

Перспективи подальших розвідок полягають у розробці юридичних механізмів підтвердження збитків за допомогою електронних доказів та впровадженні хмарних технологій для захисту інформаційних ресурсів підприємств у кризових умовах.

Література

1. Андренко О. А., Солодовнік О. О. Методичний підхід до організації ефективної системи електронного документообігу. *Бізнес Інформ*. 2025. № 1. С. 113-119. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-1-113-119>.

2. Ващенко С., Гагаріна І., Ярощук Я. Впровадження та удосконалення системи електронного документообігу в публічному управлінні. *Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення*. 2024. Вип. 10. С. 18-25. DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2024-10-18-25>.

3. Ганяйло О. М., Савченко Н. М., Савченко Р. О. Нормативно-правове забезпечення електронної звітності та документообігу: огляд становлення і розвитку. *Modern economics*. 2023. № 42. С. 40-46. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V42\(2023\)-06](https://doi.org/10.31521/modecon.V42(2023)-06).

4. Капітаненко Н. П. Правове забезпечення електронного документообігу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2024. Вип. 84(3). С. 130-138. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.84.3.20>.

5. Прігунов О. В. Система електронного документообігу як ключовий елемент інформаційного забезпечення підприємства в умовах російської агресії. *Теоретичні і прикладні аспекти інформаційної, бібліотечної та архівної справи*. 2023. № 1. С. 48-54. DOI: <https://doi.org/10.31558/2786-8915.2023.1>.

6. Рябикіна К., Рябикіна Н. Організація документообігу на підприємстві: ключові аспекти та ефективні методи. *Економіка та суспільство*. 2025. №77. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-77-95>.

7. Василішин С., Ступницький Є. Окремі аспекти впливу воєнного стану на облік діяльності бізнес-суб'єктів. *Облік діяльності бізнесу в умовах воєнного стану: новації – 2023*: збір. мат. Першого бухгалтерського воркшопу-стажування. Київ: ННЦ «ІАЕ». 2023. С. 20. URL: https://magazine.faaf.org.ua/images/stories/zb_conference/workshop-1-2023.pdf.

8. Горай О., Свірко С. Військові дії як детермінанти впливу на обліково-аналітичне забезпечення управління промисловими підприємствами в Україні. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2022. Вип. 2 (52). С.10-16. URL: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/view/265432>.

9. Ловінська Л. Г., Озеран А. В., Коршикова Р. С. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в умовах воєнного стану в Україні. *Фінанси України*. 2022. № 4. С. 93-106. URL: <https://ir.kneu.edu.ua:443/handle/2010/38292>.

10. Орлов О., Живило Є., Нестеренко В. Нормативно-правові аспекти електронного документообігу в системі державного управління сектору

оборони держави. *Аспекти публічного управління*. 2025. Т. 13, № 1. С. 106-113. DOI: <https://doi.org/10.15421/152512>.

11. Орлов О. В., Нестеренко В. О. Використання штучного інтелекту в документообігу: перспективи та виклики. *Державне будівництво*. 2025. № 1. С. 548-568. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2025-1-39>.

12. Патута М., Шматковська Т. Особливості бухгалтерського обліку в умовах воєнного стану в Україні. *Галицький економічний вісник*. 2022. № 4 (77). С. 53-63. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.04.053.

13. Свічкарь Н. М., Войтенко А. С. Особливості ведення обліку та складання бізнес-звітності в умовах воєнного стану. *Управління змінами та інновації*. 2023. № 5. С. 48-53. DOI: <https://doi.org/10.32782/СМІ/20232-5-8>.

14. Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією : Наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 28.02.2025р. № 376. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0380-25#Text> (дата звернення: 01.03.2026).

15. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2022 р. № 1364 : Постанова КМУ від 28.01.2026р. №120. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/120-2026-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.03.2026).

16. Кількість діючих підприємств за їх розмірами за регіонами : набір даних. Єдиний державний вебпортал відкритих даних. URL: <https://data.gov.ua/dataset/> (дата звернення: 01.03.2026).

17. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/996-14> (дата звернення: 01.03.2026).

18. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995р. № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text> (дата звернення: 01.03.2026).

19. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 01.03.2026).

20. Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни : Закон України від 03.03.2022 р. № 2115-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2115-20#Text> (дата звернення: 01.03.2026).

References

1. Andrenko, O. A. and Solodovnik, O. O. (2025), “Methodical approach to organizing an effective electronic document management system”, *Biznes Inform*, vol. 1, pp. 113–119. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-1-113-119>.

2. Vashchenko, S., Haharina, I. and Yaroshchuk, Ya. (2024), “Implementation and improvement of the electronic document management system in public administration”, *Publichne upravlinnia: kontseptsii, paradyhma, rozvytok, udoskonalennia*, vol. 10, pp. 18–25. <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2024-10-18-25>.

3. Haniailo, O. M., Savchenko, N. M. and Savchenko, R. O. (2023), “Regulatory and legal support for electronic reporting and document management: a review of its formation and development”, *Modern Economics*, vol. 42, pp. 40–46. [https://doi.org/10.31521/modecon.V42\(2023\)-06](https://doi.org/10.31521/modecon.V42(2023)-06).

4. Kapitanenko, N. P. (2024), “Legal support for electronic document management”, *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Pravo*, vol. 84 (3), pp. 130–138. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.84.3.20>.

5. Prihunov, O. V. (2023), “Electronic document management system as a key element of enterprise information support in conditions of Russian aggression”, *Teoretychni i prykladni aspekty informatsiinoi, bibliotechnoi ta arkhivnoi spravy*, vol. 1, pp. 48–54. <https://doi.org/10.31558/2786-8915.2023.1>.

6. Riabykina, K. and Riabykina, N. (2025), “Organization of document flow in the enterprise: key aspects and effective methods”, *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 77. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-77-95>.

7. Vasylishyn, S. and Stupnytskyi, Ye. (2023), “Certain aspects of the impact of martial law on the accounting of business entities”, In *Oblik diialnosti biznesu v umovakh voiennoho stanu: novatsii – 2023: zbirnyk materialiv Pershoho bukhhalterskoho vorkshopy-stazhuvannia* [Accounting for business activities under martial law: innovations – 2023: collection of materials of the First Accounting Workshop-Internship], NNC «IAE», Kyiv, Ukraine, available at: https://magazine.faaf.org.ua/images/stories/zb_conference/workshop-1-2023.pdf (Accessed 25 Feb 2026).

8. Horai, O. and Svirko, S. (2022), “Military actions as determinants of the impact on the accounting and analytical support of industrial enterprise management in Ukraine”, *Problemy teorii ta metodolohii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu*, vol. 2(52), pp. 10–16, available at: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/view/265432> (Accessed 25 Feb 2026).

9. Lovinska, L. H., Ozeran, A. V. and Korshykova, R. S. (2022), “Accounting and financial reporting under martial law in Ukraine”, *Finansy Ukrainy*, vol. 4, pp. 93–106, available at: <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/38292> (Accessed 25 Feb 2026).

10. Orlov, O., Zhyvylo, Ye. and Nesterenko, V. (2025), “Regulatory and legal aspects of electronic document management in the public administration system of the state defense sector”, *Aspekty publichnoho upravlinnia*, vol. 13(1), pp. 106–113. <https://doi.org/10.15421/152512>.

11. Orlov, O. V. and Nesterenko, V. O. (2025), “Using artificial intelligence in document management: prospects and challenges”, *Derzhavne budivnytstvo*, vol. 1, pp. 548–568. <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2025-1-39>.

12. Patuta, M. and Shmatkovska, T. (2022), “Peculiarities of accounting under martial law in Ukraine”, *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*, vol. 77(4), pp. 53–63. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.04.053.

13. Svichkar, N. M. and Voitenko, A. S. (2023), “Peculiarities of accounting and business reporting under martial law”, *Upravlinnia zminamy ta innovatsii*, vol. 5, pp. 48–53. <https://doi.org/10.32782/CMI/20232-5-8>.

14. Ministry for Development of Communities and Territories of Ukraine (2025), Resolution “On approval of the List of territories in which hostilities are (were) being conducted or temporarily occupied by the Russian Federation”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0380-25#Text> (Accessed 01 March 2026).

15. Cabinet of Ministers of Ukraine (2026), Resolution “On Amendments to the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1364 of December 6, 2022”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/120-2026-%D0%BF#Text> (Accessed 01 March 2026).

16. Unified State Web Portal of Open Data (2026), “Number of operating enterprises by size by region: dataset”, available at: <https://data.gov.ua/dataset/> (Accessed 01 March 2026).

17. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine “About accounting and financial reporting in Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/996-14> (Accessed 01 March 2026).

18. Ministry of Finance of Ukraine (1995), Resolution “Regulations on documentary support of accounting records”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text> (Accessed 01 March 2026).

19. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Law of Ukraine “Tax Code of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (Accessed 01 March 2026).

20. The Verkhovna Rada of Ukraine (2022), The Law of Ukraine “On the protection of the interests of subjects of reporting and other documents during the period of martial law or a state of war”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2115-20#Text> (Accessed 01 March 2026).

Отримано редакцією журналу / Received: 05.03.26

Прорецензовано / Revised: 12.03.26

Схвалено до друку / Accepted: 20.03.26